

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Palvelustrategia 2023–2025

Sisällysluettelo

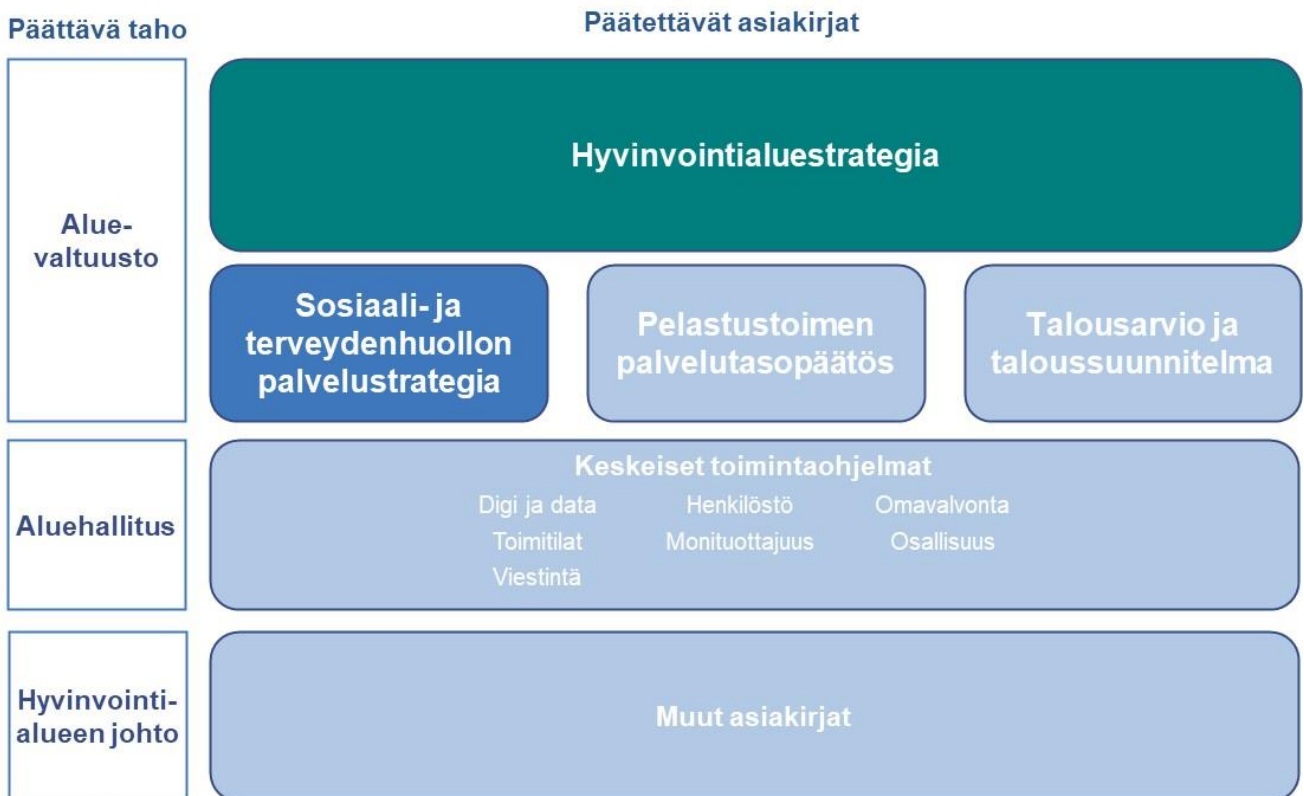
1. Johdanto	2
1.1. Palvelustrategian tarkoitus ja yhteys lakiin sekä muihin asiakirjoihin	2
1.2. Palvelustrategia palveluiden järjestämisen näkökulmasta	3
2. Palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa	3
3. Palveluiden toteuttamisen lähtökohdat	4
3.1. Hyvinvointialueen palveluiden lähtökohdat ja nykytila	4
3.2. Palvelustrategian tavoiteasetannan lähtökohdat	5
3.2.1. Palvelutarve ja palveluiden kysyntä	5
3.2.2. Palveluiden verkosto	8
3.2.3. Palveluiden toteuttaminen	8
3.2.4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	9
3.2.5. Turvallisuus ja riskit	10
4. Palveluiden toteuttamisen tavoitteet	10
4.1. Palvelustrategian tavoitteet	10
4.2. Periaatteet palvelujen saatavuudelle ja saavutettavuudelle sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi	14
5. Palvelustrategian toteuttamisen arviointi ja seuranta	15
5.1. Palvelustrategian valmisteluprosessi	15
5.2. Palvelustrategian toteutumisen seuranta	16
6. Liitteet	17
6.1. Lähdeluettelo	17

1. Johdanto

1.1. Palvelustrategian tarkoitus ja yhteys lakiin sekä muihin asiakirjoihin

Päijät-Hämeen hyvinvointialue on laatinut taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa määritellään keskeiset tavoitteet ja periaatteet sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiselle ja tuottamiselle huomioiden päijäthämäläisten palvelutarpeet. Päätetyt tavoitteet ja tehdyt valinnat ohjaavat palvelujen järjestämistä ja tuottamista strategiakaudella 2023–2025. Palvelustrategian sisältöä ohjaavat laki hyvinvointialueesta 611/2021, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, valtioneuvoston joka neljäs vuosi vahvistamat sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset valtakunnalliset tavoitteet sekä ennen kaikkea hyvinvointialuestrategian linjaukset. Suorilla vaaleilla valittu hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää palvelustrategian sisällöstä.

Palvelustrategia määrittää yhdessä pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja hyvinvointialueen talousarvion ja -suunnitelman kanssa hyvinvointialuestrategiassa esitettyä sisältöä. Lisäksi strategiakokonaisuutta täydentävät keskeiset toimintaohjelmat sekä operatiivisen tason asiakirjat. Hyvinvointialueen strategiakartta on havainnollistettu kuvassa 1.

Kuva 1. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen strategiakokonaisuuden muodostuminen keskeisten dokumenttien näkökulmasta (strategiakartta)

1.2. Palvelustrategia palveluiden järjestämisen näkökulmasta

Päijät-Hämeen hyvinvointialue ottaa vastuun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Päijät-Hämeessä vuoden 2023 alusta. Järjestäjän tehtävänä on huolehtia päijäthämäläisten palvelutarpeiden mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Hyvinvointialueen tulee kartoittaa koko Päijät-Hämeen väestön palvelutarpeet ja niiden kehitys ja järjestää niiden mukaisesti kustannusvaikuttava palveluiden kokonaisuus. Samalla tulee varmistaa, että palvelut ovat yhdenvertaisesti kaikkien saatavilla.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue vastaa myös palveluiden ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta niin, että ne muodostavat asiakkaille mahdollisimman yhtenäisiä polkuja eri tuottajien ja palveluiden välillä. Palvelut sovitetaan yhteen muodostamalla tarkoituksenmukaisia, asiakasryhmien palvelutarpeisiin vastaavia palvelukokonaisuuksia ja palveluketjuja.

Hyvinvointialue järjestäjänä päättää, mitä palveluita Päijät-Hämeessä tuotetaan itse, mitä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja mitä palveluita ostetaan yrityksiltä ja yhdistyksiltä. Hyvinvointialue tekee yhteistyötä yritysten ja yhdistysten kanssa. Päijät-Hämeessä tähdätään siihen, että palvelujen järjestämisessä hyödynnetään sekä julkisen että yksityisen palvelutuotannon voimavaroja ja palvelujen järjestämistapojen valinnat perustuvat kattavaan tuotantotapa-analyysiin ja vaikuttavimman järjestämistavan valintaan palveluissa. Hyvinvointialueen vastuulle kuuluu valvoa palveluiden tuotantoa.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen rahoitus perustuu suurelta osin valtiolta tulevaan rahoitukseen, joka määritellään alueen arvioidun palvelutarpeen pohjalta. Velvoite pysyä myönnetyn rahoituksen raamissa on aiempia rahoitusmuotoja tiukempi. Hyvinvointialue järjestäjänä päättää rahoituksen kohdentamisesta eri toimintoihin. Resurssien kohdentamisessa hyödynnetään tuotantotapa-analyysia ja kohdentaminen perustuu vaikuttavimman toiminnon valintaan. Järjestämisen eri roolit aluevaltuuston, aluehallituksen, hyvinvointijohtajan ja toimialajohtajien osalta on avattu tarkemmin hallintosäännössä. Järjestämistehtävää tukemassa on aluehallitus-toimialan alaisuudessa toimiva Järjestämisen tuki -yksikkö, joka arvioi tuotantotapoja suhteessa hyvinvointialueen järjestämistehtävään ja palvelujen jatkuvuuden turvaamiseen sekä vastaa muun muassa hyvinvointialueen omavalvonnasta.

2. Palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen palvelustrategia on osa hyvinvointialueen strategiaa, joka hyväksyttiin aluevaltuustossa 13.6.2022. Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää sote-palveluiden pitkän aikavälin tavoitteet ja asettaa tavoitteet sille, miten sote-palvelut toteutetaan huomioiden päijäthämäläisten tarpeet, paikalliset olosuhteet sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus. Strategiassa tehdyt valinnat perustuvat hyvinvointialueen lähtökohtien ymmärtämiseen, päivitettyyn tilannekuvaan toimintaympäristöstä ja palvelutarpeista sekä laaja-alaiseen alueelliseen vuoropuheluun eri sidosryhmien kanssa.

Hyvinvointialue on 1.1.2023 alkaen vastuussa Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluista perustehtävänänsä eli missionaan *tuemme päijäthämäläisten hyvinvointia ja järjestämme laadukkaat palvelut vastuullisesti ja joustavasti*. Vastuullinen järjestäjä määrittelee palvelut ja niiden tuottajat asukkaiden tarpeen pohjalta. Järjestäjä huomioi eri näkökulmat, kuten laadun, kustannukset ja jatkuvuuden, sekä ohjaa ja valvoo tuottajia toimimaan tavoitteiden

mukaisesti. Palvelujen tuottamisessa hyödynnetään joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisia tapoja ja tuottajia. Hyvinvointialue toimii vastuullisesti, ja huomioi toimintansa sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristövaikutukset. Lisäksi Päijät-Hämeen hyvinvointialueen palvelustrategiassa on huomioitu pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon välinen yhteistyö, vaikka pääpaino strategiassa onkin sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Hyvinvointialueen toiminnan visio on *hyvinvoivat asukkaat turvallisessa, elinvoimaisessa ja uudistuvassa Päijät-Hämeessä*. Visio kuvaa tavoiteltavan tulevaisuudenkuvan, jossa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa hyvinvointialue onnistuu luomaan hyvinvointia ja turvallisuutta ja niiden pohjalta myös elinvoimaa alueelle. Hyvinvointi, turvallisuus ja elinvoima ovat vahvasti toisistaan riippuvaisia. Siksi hyvinvoinnin ja turvallisuuden ohella hyvinvointialue on ja haluaa olla osaltaan mukana luomassa elinvoimaista Päijät-Hämettä.

Jo olemassa oleva maakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon hyvinvointiyhtymä luo hyvän perustan tulevan hyvinvointialueen toiminnan aloittamiselle ja palveluiden järjestämiselle. Hyvinvointiyhtymän myötä alueelle on jo muodostunut yhdessä tekemisen ja kehittämisen kulttuuria, sekä maakunnallista identiteettiä yhteisten palvelujen järjestämiseen. Toimintaa on uudistettu viime vuosina ennakkoluulottomasti ja syksyllä 2021 toteutetun asukaskyselyn perusteella päijäthämäläisten viesti alueen nykyisistä sosiaali- ja terveystalouksista on vahvasti positiivinen. Lähtökohdat huomioiden Päijät-Hämeellä on hyvät mahdollisuudet toimia hyvinvointialueiden kansallisenakin edelläkävijänä monella osa-alueella huolimatta paikallisen toimintaympäristön haastavuudesta ja uuden tarveperusteisen rahoitusmallin lähtötason tiukkuudesta.

3. Palveluiden toteuttamisen lähtökohdat

3.1. Hyvinvointialueen palveluiden lähtökohdat ja nykytila

Maantieteellisesti Päijät-Hämeen hyvinvointialueen järjestämisvastuun piiriin kuuluvat Lahti, Hollola, Heinola, Orimattila, Asikkala, Iitti, Kärkölä, Sysmä, Padasjoki ja Hartola. Entisen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän toimintalaajuuteen verrattuna Myrskylän ja Pukkilan palvelujen järjestämisvastuu siirtyy Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle, ja Heinolan ja Sysmän osalta vastuu taas siirtyy Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä varten on muodostettu viisi yhteistyöaluetta ja Päijät-Häme kuuluu eteläiseen yhteistoiminta-alueeseen.

Päijät-Hämeessä on tunnistettu tarve palveluiden rakennemuutokselle, jonka seurauksena alueella on käynnistetty palvelurakenteen muutostyö perustuen yhtymän muutosohjelman 2020–2024 asettamiin tavoitteisiin. Käynnissä ovat monivuotisen muutosohjelman mukaiset palvelurakenteen uudistustoimet, joilla tiivistetään palvelujen yhteensovittamista ja yhtenäistetään toimintakäytäntöjä alueellisesti, vahvistaen edellytyksiä palvelujen yhdenvertaiselle järjestämiselle koko Päijät-Hämeen alueella. Rakennemuutostyön jatkaminen on välttämätöntä hyvinvointialueella huolimatta siitä, että alueella on jo tehty rakennemuutostyötä.

Ikääntyneiden palveluiden osalta palvelurakennetta on Päijät-Hämeessä kehitetty siirtämällä painopistettä raskaista palveluista kevyempiin palveluihin muun muassa vähentämällä tehostetun palveluasumisen paikkoja ja uudelleen konseptuomalla monimuotoista palveluasumista. Perusterveydenhuollossa on vähennetty vuodeosastopaikkojen määrää palveluverkkoa päivittämällä. Päivystyksellisiä palveluja ja niiden koordinaatiota on Päijät-Hämeessä kehitetty kokonaisuutena, jossa painopisteinä ovat olleet kotiin vietävien palveluiden vahvistaminen ja päivystykseen tulevien potilaiden määrän vähentäminen. Osana Tulevaisuuden sosiaali- ja

terveyskeskushanketta on jatkettu koko alueen kattavan sote-keskuksen toimintamallien kehittämistyötä palveluverkkopäätöksen mukaisesti. Mielensterveys- ja päihdepalvelujen rakennemuutosta on jatkettu palveluverkkoa päivittämällä ja kotiin vietäviä palveluja vahvistamalla. Alueella on otettu myös käyttöön alaikäisten perustason mielensterveyspalvelujen ja perheneuvolapalvelujen uusi palvelumalli. Perhekeskustoimintaa on kehitetty kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa kokoamalla palveluja yhteen. Sähköinen perhekeskus täydentää jatkossa perhekeskustoimintamallia.

Hyvinvointialueen uuden tarveperusteisen rahoitusmallin lähtötaso tulee olemaan tiukka. Huomionarvoista tulevina vuosina rahoituksessa on se, että se kasvaa vuosi vuodelta huomioimaan paremmin Päijät-Hämeen haastavasta toimintaympäristöstä kumpuavan kansallista keskiarvoa korkeamman palvelutarpeen. Siitäkin huolimatta haastava toimintaympäristö, kiinteä rahoitus sekä lainsäädännön tarkistusten mukanaan tuomat uudet ja kiristyvät velvoitteet tulevat osaltaan edellyttämään toiminnan johdonmukaista uudistamista, jotta asukkaille voidaan tarjota laadukkaita, hyvän saatavuuden ja saavutettavuuden palveluja.

3.2. Palvelustrategian tavoiteasetannan lähtökohdat

Päijät-Hämeessä ikääntyvän väestön määrä on kasvussa samalla kun alueen vaikea sosioekonominen¹ tilanne haastaa palveluita ja niiden kehittämistä. Alueella korostuvat mielensterveys- ja päihdeongelmat, jotka taas heijastuvat työllisyyteen sekä perheiden hyvinvointiin. Lisäksi alueeseen vaikuttavat valtakunnalliset muutokset ja megatrendit, jotka heijastuvat palveluiden tulevaisuuden kehityssuuntiin. Päijät-Hämeen palveluverkkoa kehitetään niin, että sen avulla pystytään vastaamaan nykyajan haasteisiin ja turvaamaan palveluiden oikea-aikaisuus, yhdenvertaisuus ja jatkuvuus.

Palvelut toteutetaan Päijät-Hämeen alueella kumppanuuteen perustuvalla monituottajamallilla, jossa palvelujen järjestämistavat perustuvat systemaattiseen tuotantotapa-analyysiin. Analyysi auttaa muodostamaan näkemyksen siitä, miten tietty palvelu on kannattavaa järjestää. Yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntien sekä muiden toimijoiden välillä korostuu väestön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä (HYTE) sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen, opiskeluhoillon, työllisyydenhoidon, maahanmuuton ja kotouttamisen ja asumisen kaltaisilla yhdyspintoilla. HYTE- ja yhdyspintatyön onnistuminen edellyttää saumatonta yhdyspintatyötä sekä sitä tukevien yhteistyörakenteiden selvittämistä alueen toimijoiden kesken. Kokonaisturvallisuus ja varautuminen hyvinvointialueella edellyttävät myös yhtenäistä toimintaa pelastustoimen, sosiaali- ja terveydenhuollon välillä sekä toimivia yhteistyömalleja muiden kansallisten ja maakunnallisten toimijoiden kanssa.

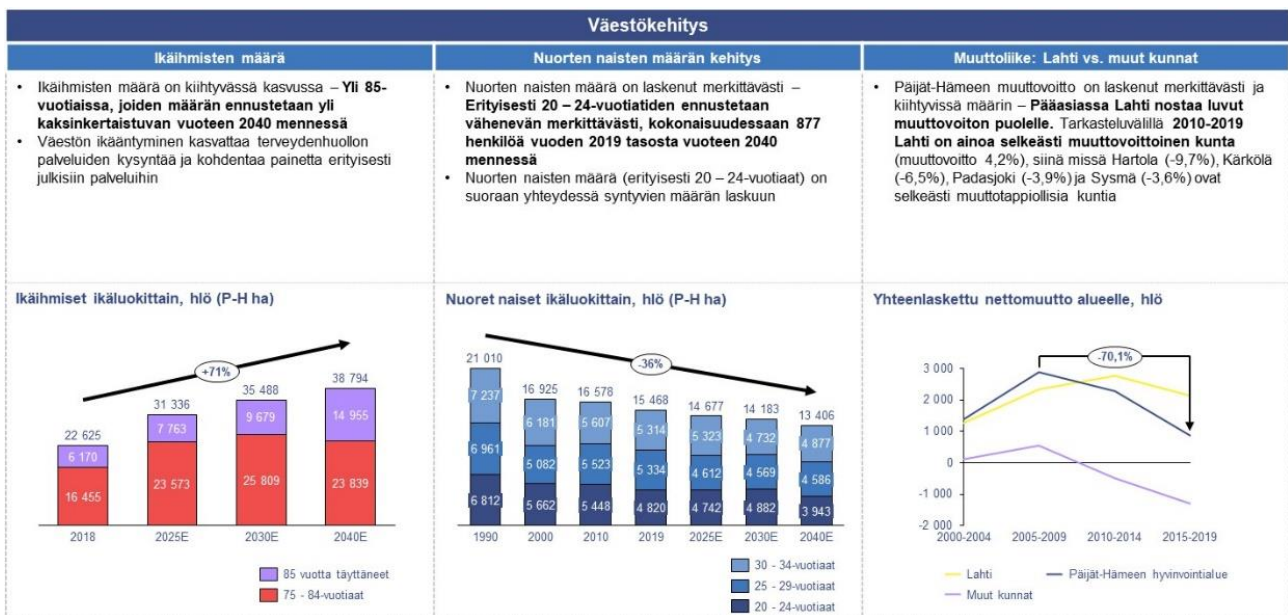
¹ Sosioekonominen – sosiaalisten ja taloudellisten näkökohtien yhteisvaikutus

3.2.1. Palvelutarve ja palveluiden kysyntä

Päijät-Hämeen toimintaympäristön haastavuus syntyy usean tekijän yhteisvaikutuksesta: alueen demografiset² muutokset ajavat muutoksia palvelutarpeessa, samalla kun vaativa sosioekonominen tilanne haastaa palveluita ja niiden kehittämistä. Useat valtakunnalliset ja alueelliset toimintaympäristön muutokset vaikuttavat laajasti eri asiakasryhmien palveluihin: henkilöstön saatavuus heikkenee, koronapandemia on kasvattanut hoitovelkaa, hoitotakuu kiristyy ja

digitalisaatio ja teknologia kehittyvät. Lisäksi useiden merkittävien lainsäädäntöuudistuksien toimeenpano, kuten vammaispalvelulain uudistus, edellyttää suunnittelua. Alueen aiempi hyvinvointiyhtymän rakenne luo kuitenkin vahvan ja yhtenäisen pohjan vastaamaan tunnistettuihin haasteisiin.

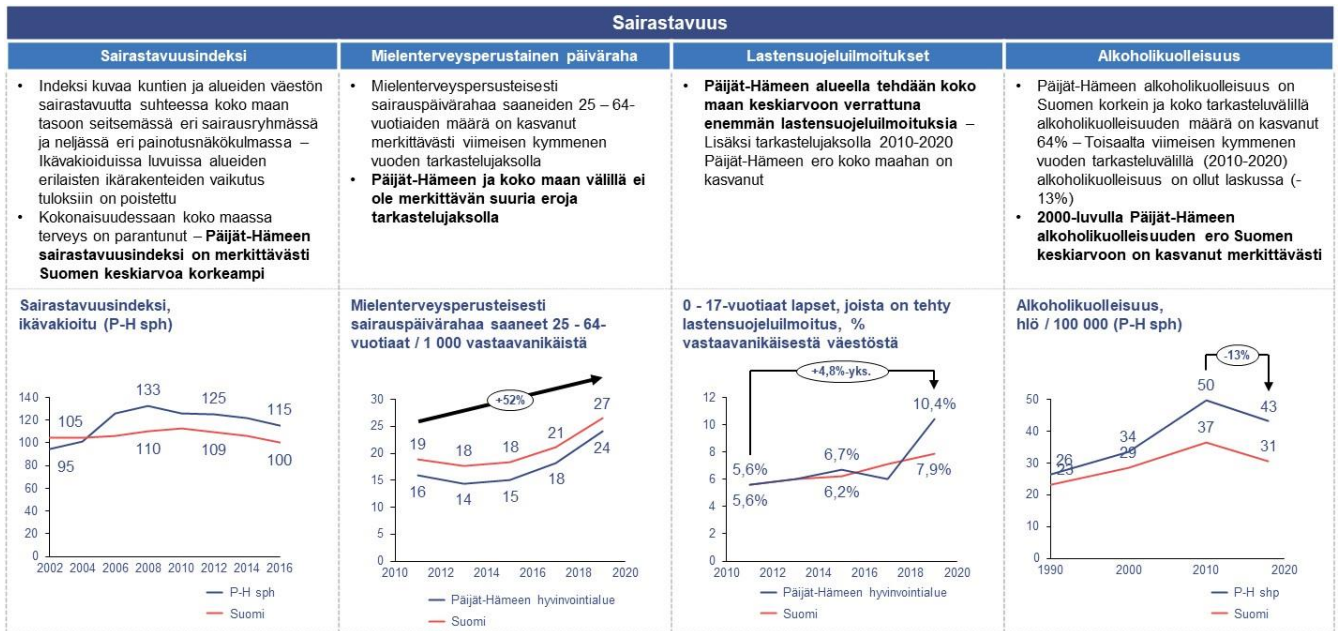
Tilastokeskuksen tuoreimman väestöennusteen mukaan Päijät-Hämeen väestömäärä laskee. Väestömäärän vähentyessä myös alueen väestörakenne muuttuu: lasten, nuorten ja työikäisten määrä vähenee samalla kun ikääntyneiden määrä kasvaa. Yli 75-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan yli 50 prosenttia Päijät-Hämeen alueella vuoteen 2030 mennessä. Ikääntyvien määrän jatkuva kasvu edellyttää palvelujen laaja-alaista tarkastelua kaikki palvelut ja reunaehdot huomioiden sekä palvelurakenteen merkittävää kehittämistä. Näin voidaan vastata ikääntyvän väestön palvelutarpeisiin henkilöstön ja rahoituksen saatavuuden puitteissa. Hyvinvointialueen sisällä muuttoliike muokkaa kysynnän luonnetta pienemmissä kunnissa ja haja-asutusalueilla.

Kuva 2. Keskeiset hyvinvointialueen demografisten muutosten indikaattorit.

Demografisten muutosten lisäksi alueen vaikea sosioekonominen tilanne haastaa palvelut ja niiden kehittämisen. Päijät-Hämeessä on maan keskitasoa korkeampi sairastavuus. Alueella korostuvat erityisesti mielenterveys- ja päihdeongelmat aikuisväestön ja nuorten keskuudessa. Näillä on vaikutuksia myös työllisyyteen ja perheiden hyvinvointiin. Päijät-Hämeen alueella tehdäänkin koko maan keskiarvoon verrattuna enemmän lastensuojeluilmoituksia alaikäiseen väestöön suhteutettuna. Työttömyys on alueella monimuotoista, pienituloisuus yleistä ja syrjäytymisvaarassa olevia nuoria on paljon. Päijät-Hämeessä on laadittu alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma, jossa tunnistettujen sosioekonomisten haasteiden pohjalta alueelle on luotu hyvinvoinnin, turvallisuuden ja terveyden edistämisen (HYTE) painopisteet eli HYTE-kärjet, joilla näihin haasteisiin pyritään vastaamaan. HYTE-kärjet on esitetty kohdassa 3.2.4.

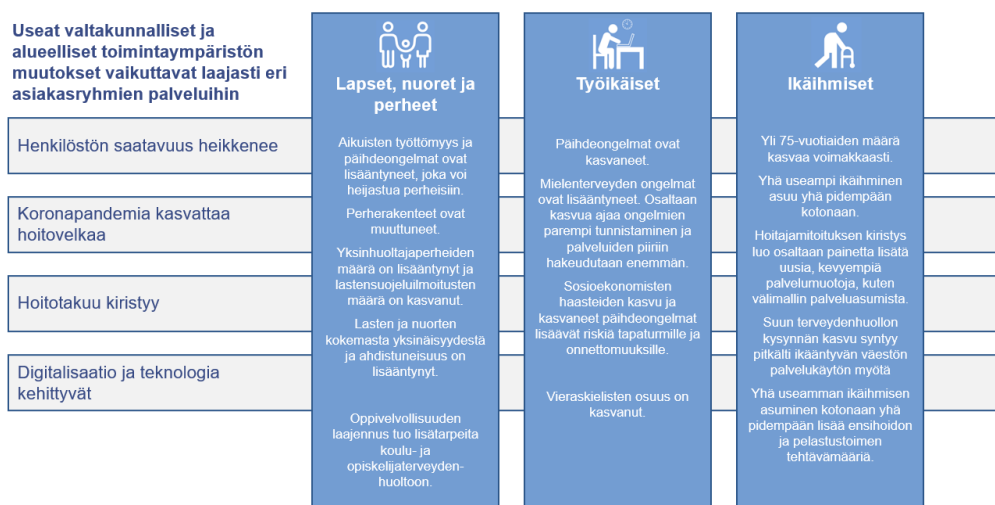
² Demografia – väestön rakenne, ikärakenne, kehitys sekä väestössä tapahtuvat muutokset

Kuva 3. Hyvinvointialueen sairastavuusindeksi ja sosioekonomisten muutosten indikaattorit.

Kansallisella tasolla merkittävät henkilöstökysymykset ovat ajankohtaisia myös Päijät-Hämeessä. Alueen keskeinen haaste on jo vuosia jatkuvasti vaikeutunut henkilöstön saatavuus. Päijät-Hämeessä tilanne on hankala erityisesti pienissä kunnissa ja haja-asutusalueilla, joissa ikäihmisiä suhteessa väestöön asuu eniten. Voimakkaasti uudistuva lainsäädäntö asettaa myös omat haasteensa henkilöstökysymyksiin. Henkilöstön saatavuushaasteet vaikuttavat suoraan palveluiden saatavuuteen alueella ja asukkaiden palvelutarpeeseen vastaamiseen. Tilanne edellyttää henkilöstön riittävyyden ja jaksamisen suunnitelmallista turvaamista sekä toisaalta erityisosaamista vaativien palveluiden yhteen kokoamista. Lisäksi sote-keskuksia tulee resursoida palvelutarpeeseen perustuen, mutta samalla huomioiden henkilöstön saatavuuden asettamat reunaehdot.

Edellä tunnistettujen haasteiden lisäksi megatrendien muutosvaikutukset heijastuvat paikallisesti Päijät-Hämeeseen. Megatrendeistä keskeisimpiä palveluiden näkökulmasta ovat digitalisaatio, terveydenhuollon kuluttajaistuminen, kaupungistuminen ja infektiosairauksien globaali liikkuvuus. Niiden vaikutukset näkyvät arjessa jo nyt perustavanlaatuisesti.

Kuva 4. Valtakunnallisen ja alueellisen toimintaympäristön muutokset ja tunnistetut haasteet.

3.2.2. Palveluiden verkosto

Nykyinen palveluverkkopäätös perustuu vuoden 2019 lopulla Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymässä valmisteltuun sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkon maakunnalliseen tarkasteluun. Maakunnallisessa tarkastelussa tunnistettiin palveluverkon keskeiset kehityskohteet ja tavoitteet, ja niiden toimeenpano jatkuu Päijät-Hämeen hyvinvointialueella. Nyt on keskeistä painottaa hyvinvointialuetasoista ajattelua kuntakohtaisen sijaan ja kehittää keskeisiä toimintamalleja, kuten sote- ja perhekeskuksia, huomioiden hyvinvointialueelle siirtyvät kunnat. Yksi palveluverkkoon keskittyvien toimenpiteiden keskeisimmistä tavoitteista on varmistaa palveluiden yhdenvertainen saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuus. Tässä tulee hyödyntää erityyppisiä palvelukanavia perinteisten palvelupisteiden lisäksi.

Palveluverkossa tarkoituksena on hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria aiempaa vaikuttavammin – tavoitteena valikoitujen tilojen optimaalinen ja kustannustehokas käyttö. Palveluverkko sisältää sekä alueellisia laajan palveluvalikoiman sote-keskuksia, että eri tavoin resursoituja perustason sote-keskuksia. Perustason sote-keskukset sekä muut pienet toimipisteet tukeutuvat toiminnassaan laajan palveluvalikoiman keskuksiin. Palveluverkkopäätöksen mukaisessa kehittämisessä on tähän mennessä edetty hyvin, mutta sosiaalityön liittämistä terveydenhuollon palveluiden rinnalle sote-keskusten yhteyteen ei ole vielä tehty kaikilta osin.

Tavoitteena on siirtyä yhdenmukaisiin parhaisiin käytäntöihin perustuvaan toimintamalliin kaikissa Päijät-Hämeen sote-keskuksissa sekä aiempaa tiiviimpään, keskitettyyn sote-keskusten johtamiseen niin, että resursseja ja asiakasvirtoja ohjataan koko hyvinvointialueella yhtäläisen palvelusaatavuuden ja saavutettavuuden varmistamiseksi. Lähtökohtana on, että jokaisen kunnan alueella on sote-keskustoimintaa. Alueen avovastaanottojen toimintatapoja yhdenmukaistetaan uudistuneilla tiimityömalleilla, joilla varmistetaan seitsemän päivän hoitotakuun toteutuminen ei-kiireellisissä palveluissa ja palvelutarpeen edellyttämä määrä kiireellistä palvelua. Sosiaalihuollon roolia vahvistetaan osana moniammatillisten tiimien työskentelyä. Lisäksi erilaisia sähköisiä palvelumuotoja ja liikkuvia palveluita otetaan käyttöön saatavuuden parantamiseksi ja niiden yhtenäistä käyttöönottoa johdetaan keskitetysti.

3.2.3. Palveluiden toteuttaminen

Päijät-Hämeen väestön ikääntyessä ja palvelutarpeen kasvaessa palvelujen tuottamisen tapoihin ja toimintamalleihin on välttämätöntä tehdä muutoksia. Tilanteen parantamiseksi Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä aloitti alueella vuonna 2019 muutosohjelman, jonka päätavoitteena on muodostaa Päijät-Hämeeseen integroitu asukkaiden palvelutarvetta vastaava, kustannustehokas ja vaikuttava palvelutuotanto.

Sote-uudistuksen yksi keskeinen osa-alue on peruspalveluiden kehittäminen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa. Ohjelman kansallisena tavoitteena on perustaa laaja-alaisia sote-keskuksia, joista alueen asukkaat saavat sujuvasti apua yksilöllisiin tarpeisiinsa osaavilta asiantuntijoilta. Ohjelmaa toteutetaan alueiden kehittämishankkeilla, ja Päijät-Hämeessä on oma Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hanke, jossa kehitetään erityisesti neljää kokonaisuutta:

1. Sote-keskusmallin konseptointi ja toteutus palveluverkkosuunnitelman mukaisesti.
2. Käytännön toimintamallien luominen sote-keskuksen avo- ja digipalveluille.
3. Asiakassegmentointi sekä asiakasohjauksen rakentaminen osaksi sote-keskusta.

4. Lasten, nuorten ja perheiden sekä sosiaalihuollon kentälle jalkatutuvien palveluiden sovittaminen osaksi maakunnallista sote-keskusta.

Lisäksi Päijät-Hämeessä pyritään kokoamaan perheiden palvelut yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi vahvistamalla perhekeskusmallia. Kehittämistyötä tehdään, jotta palvelut olisivat laadukkaita ja yhdenvertaisesti kaikkien saatavilla Päijät-Hämeen alueella. Toiminnan painotusta on tarpeen siirtää raskaista ja korjaavista palveluista ehkäisevään ja ennakoiwaan työhön. Lisäksi palveluiden vaikuttavuutta halutaan parantaa ja varmistaa se, että eri palvelut toimivat sujuvasti yhteen sekä luontevassa yhteistyössä eri verkostojen kanssa. Tavoitteena on myös kustannusten nousun hillitseminen.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan kumppanuuteen perustuvalla monituottajamallilla eli yhteistyössä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa. Eri toimijoiden asiantuntemuksen ja erikoisosaamisen tunnistamiseen ja hyödyntämiseen tarvitaan asiakasrajapinnan ja palvelutarpeen ymmärtämistä. Tämä vaatii yhtenäistä ja selkeää kokonaisuuden hallintaa sekä siihen sitoutumista. Alueella jatketaan verkostomaista kehittämistä ja kumppanuuksien vahvistamista. Verkoston tukea hyödynnetään ideoinnin tukena ja toiminnan kehittämisessä.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueella tuotantotapoja analysoidaan systemaattisesti huomioiden palveluiden vaikuttavuus, laatu, kustannustehokkuus, saatavuus ja saavutettavuus sekä asiakastarpeet ja -kokemus. Päätöksenteossa hyödynnetään tätä monipuolista tuotantotapa-analyysejä huomioiden järjestämisvastuun asettamat reunaehdot. Palveluita arvioidaan yhdessä tuottajien kanssa ja varmistetaan yhteinen ymmärrys kehityssuunnista.

3.2.4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Päijät-Hämeen hyvinvointialue edistää toiminnallaan alueen väestön ja yhteisöjen hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhdessä kuntien sekä muiden alueen toimijoiden kanssa. Hyvinvointialueen pyrkimyksenä on terveyspalvelujen suuntaaminen ennaltaehkäisyyn ja terveyden edistämiseen. Päijät-Hämeen kunnat ja kuntayhtymät ovat hyväksyneet hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen painopistealueet eli HYTE-kärjet vuosille 2021–2025. HYTE-kärkiä on Päijät-Hämeessä neljä: 1) mielen hyvinvointi, 2) osallisuus ja yhteisöllisyys, 3) arjen turvallisuus ja 4) päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat. Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma toimii yhteensovittavana asiakirjana muille alueellisille suunnitelmille, ja HYTE-kärjet toimivat näitä suunnitelmia yhdistävinä painopistealueina. Päijät-Hämeessä on lisäksi ehkäisevän työn suunnitelma, joka on osa alueellisten suunnitelmien HYTE-kokonaisuutta. Ehkäisevän työn toimintasuunnitelma kohdentuu erityisesti HYTE-kärkien tavoitteisiin. HYTE:n tukeminen ja ennaltaehkäisevän työn edistäminen korostuu, kun huomioidaan Päijät-Hämeen väestökehitys sekä sote-uudistuksen tavoitteet.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue tekee yhteistyötä alueen kuntien kanssa erityisesti työllisyyden hoidossa ja kotouttamisessa, lasten ja nuorten palveluissa, kulttuurihyvinvoinnin edistämässä, varautumisen ja asumisen kysymyksissä sekä yhteisen johtamisen ja kehittämisen rakentamisessa. Yhteistyön onnistumista määrittävät toimivat yhdyspinnat ja selkeä yhdyspintarakenne. Yhdyspintarakenne selkeyttää hyvinvointialueen, kuntien ja muiden alueen toimijoiden tehtäviä sekä vastuiden jakoa. Hyvin toimivat yhdyspinnat edistävät päijäthämäläisten hyvinvointia ja terveyttä saumattomasti ja kokonaisvaltaisesti myös niillä osa-alueilla, jotka eivät sote-uudistuksen myötä ole suoranaisesti hyvinvointialueen järjestämisvastuulla. Toimiva yhteistyö edesauttaa myös resurssien ja osaamisen kohdentumista kustannusvaikuttavasti ja asiakaslähtöisesti.

Päijät-Hämeessä aloittaa vuoden 2023 alusta HYTE- ja yhdyspintatyön asiantuntijayksikkö. Yksikkö vastaa hyvinvoinnin ja terveyden koordinoinnista Päijät-Hämeen alueella niin, että hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on systeeminen kokonaisuus. Jotta HYTE-työlle asetetut tavoitteet pystyttäisiin toteuttamaan ja päijäthämäläisten hyvinvointia parantamaan, on tehtävä poikkihallinnollista monitoimijaisista yhteistyötä, joka ulottuu kaikille hallinnonaloille ja kaikille tasoille.

3.2.5. Turvallisuus ja riskit

Hyvinvointialuelain mukaan hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Tämä pitää varmistaa valmiussuunnitelmien sekä toiminnan etukäteisvalmistelujen ja muiden toimenpiteiden avulla. Kokonaisturvallisuuden edistämiseksi Päijät-Hämeen hyvinvointialueella toteutetaan pelastustoimen ja kuntien kanssa yhteistä riskien- ja jatkuvuudenhallintaa, turvallisuusviestintää ja varautumista osana kansallista valmius- ja varautumissuunnitelmaa.

Kokonaisturvallisuuden ja varautumisen onnistuminen Päijät-Hämeen hyvinvointialueella edellyttää pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön saumatonta yhteensovittamista pelastustoimen palvelutasopäätöksen lisäksi. Yhteistyössä sote-palveluiden ja kuntien kanssa tunnistetaan ja varaudutaan muutosriskeihin sekä valmistellaan yhteistyössä alueellisia turvallisuusriskikartoituksia. Samalla vahvistetaan paikallista yhteistyöverkostoa PH Turvan kanssa ja edistetään maakunnallista toimintaa turvallisuuden saralla. Lisäksi tarvitaan toimiva yhteistyömalli kokonaisturvallisuuteen liittyvien ministeriöiden, yhteistyöalueiden, kansallisten toimijoiden sekä kuntien kanssa. Näin pyritään turvaamaan hyvinvointialueen toiminnan jatkuvuus ja asukkaiden turvallisuus kaikissa olosuhteissa.

4. Palveluiden toteuttamisen tavoitteet

4.1. Palvelustrategian tavoitteet

Palvelustrategia linkittyy vahvasti hyvinvointialuestrategiaan. Hyvinvointialuestrategiassa on määritelty kolme strategista päätavoitetta, jotka luovat suunnan strategiakauden tärkeimmille tavoiteltaville asioille sekä miten hyvinvointialueella kuljetaan kohti yhteisesti asetettua visiota ja toteutetaan missiota. Kullekin päätavoitteelle on tunnistettu kriittinen toiminnan edellytys tavoitteen saavuttamiseksi:

1. Vaikuttavat, kustannustehokkaat ja saavutettavat palvelut sekä erinomainen asiakaskokemus
 - Edellytys: jatkettu palvelutuotannon rohkeaa uudistamista, systematisoitu laadun, turvallisuuden ja potilasturvallisuuden seuranta sekä asiakas- ja työntekijäpalautteen hyödyntäminen.
2. Saavutettu asema alan parhaana julkisena työpaikkana
 - Edellytys: onnistuttu henkilöstön kanssa henkilöstöohjelman toimeenpanossa täysimääräisesti; korkea ja jatkuvasti kehittyvä ammattitaito, moniammatillisuus, työhyvinvointi ja johtaminen.
3. Luottamuksen avulla rakennettu, sujuva yhteistyö alueen kuntien, yhteisöjen ja valtionhallinnon kanssa – asukkaiden parhaaksi
 - Edellytys: muodostettu maakunnallista ajattelua tukeva uusi aluedemokraattinen hallintomalli.

Hyvinvointistrategian päätavoitteista johdetut kuusi toiminnan painopistettä linkittyvät palvelustrategian alatavoitteisiin. Tämä palvelustrategiadokumentti asettaa tavoitteet, joilla tuetaan seuraavien hyvinvointialuestrategian toiminnan painopisteiden toteutumista:

- i. Asiointi on sujuvaa ja asiakkaita ohjataan sekä tuetaan erinomaisesti
- ii. Integroidut³ kustannustehokkaat palvelut ovat hyvin saatavissa ja saavutettavissa
- iii. Yhteistyötä ja asiakaskokemusta arvostetaan ja arvioidaan
- iv. Hallintomalli ja johtaminen toteuttavat tavoitteita
- v. Alan paras julkinen työpaikka Suomessa tarjotaan Päijät-Hämeessä
- vi. Kokonaisturvallisuuden⁴ osaaminen on vahvaa ja siihen luotetaan

Kuva 5. Hyvinvointialuestrategian strateginen tavoiteasetanta.

³ Integraatio – palvelujen ja rahoituksen yhteensovittaminen väestön tarpeen mukaisesti.

⁴ Kokonaisturvallisuus on varautumisen yhteistoimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä.

Palvelustrategian alatavoitteet painottavat hyvinvointialuestrategian toiminnan painopisteiden toteuttamista tarkemmin sote-palveluiden, henkilöstön ja turvallisuuden näkökulmasta. Alatavoitteet palvelustrategiaan on johdettu perustuen osallistavaan yhteistyöhön alueen eri sidosryhmien kanssa sekä laajaan tausta-analyysiin. Tausta-analyysillä on kartoitettu palveluiden nykytilaa, palvelutarvetta ja tulevaisuuden kysyntää, palveluiden verkostoa, keskeisiä toimintamalleja, tuotanto- ja kustannusrakennetta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja turvallisuuden sekä yhdyspintatyön näkökulmia. Yhdessä hyvinvointialuestrategian toiminnan painopisteet ja palvelustrategian alatavoitteet muodostavat tunnistettuja kehityskokonaisuuksia hyvinvointialueella.

Asiointi on sujuvaa ja asiakkaita ohjataan sekä tuetaan erinomaisesti	Integroidut kustannustehokkaat palvelut ovat hyvin saatavissa ja saavutettavissa	Yhteistyötä ja asiakaskokemusta arvostetaan ja arvioidaan	Hallintomalli ja johtaminen toteuttavat tavoitteita	Alan paras julkinen työpaikka Suomessa tarjotaan Päijät-Hämeessä	Kokonaisturvallisuuden osaaminen on vahvaa ja siihen luotetaan
<p>1.1. Asiakkaiden omaehtoisin ratkaisuihin, kevyisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ohjautumista on vahvistettu</p> <p>1.2. Monipalveluasiakkaiden palvelukokonaisuudet on järjestetty vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti</p> <p>1.3. Yhtenäinen helposti saavutettava digitaalinen kanava kaikelle asiointille on laajasti asiakkaiden käytössä</p> <p>1.4. Palveluissa asiointia ja ohjautumista kehitetään yhdessä asiakkaiden ja asukkaiden kanssa</p>	<p>2.1. Integroidut sote- ja perhekeskusmallit ovat maakunnallisesti toiminnassa</p> <p>2.2. Digipalvelut tulevat osaksi uudistuvaa palvelutuotantoa niin peruskuin erityistasolla</p> <p>2.3. Erityistason ja perustason osaaminen täydentävät toisiaan moniammatillisessa yhteistyössä</p> <p>2.4. Ennaltaehkäiseviä, varhaisen toiminnan ja kotona asumista edistäviä palveluja on vahvistettu</p> <p>2.5. Asiakaslähtöisesti toteutettu tuotannonohjaus ja tavoitelähtöisesti johdettu resursointi</p> <p>2.6. Palvelualuejen rakennetta on tarkasteltu laaja-alaisesti ja rakennemuutostyön tarpeet tunnistettu</p> <p>2.7. Ympäristökuormaa vähentävä palvelutuotanto</p> <p>2.8. Tiedonkulku ammattilaisten välillä on varmistettu</p>	<p>3.1. Asiakaskokemustiedon kerääminen ja hyödyntäminen on systemaattista</p> <p>3.2. Palvelut on järjestetty julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin parhaalla osaamisella perustuen tuotantotapojen systemaattiseen analysointiin</p> <p>3.3. Yhdyspintatoiminnassa ja HYTE-kärjissä on onnistuttu</p> <p>3.4. Yhteistyö alueen yhteisöjen, järjestöjen ja yritysten kanssa toimii erinomaisesti ja luottamus alueen toimijoiden kesken on vahvaa</p> <p>3.5. TKIO*-toiminnassa tehdään yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden kanssa ja implementoidaan toimintaan kansallisesti parhaita käytäntöjä</p> <p><small>* (tutkimus, kehittäminen, innovaatio ja osaaminen)</small></p>	<p>4.1. Muodostettu maakunnalliseen ajatteluun tähtäävä aluedemokraattinen hallintomalli</p> <p>4.2. Vahva ja osaksi johtamisjärjestelmää sidottu tietojohdaminen huomioiden kansallisen tason kehityssuunnat</p> <p>4.3. Systemaattisesti johdetut ja toiminnan tarpeita palvelevat toimitilat, tukipalvelut ja kehittämistoiminta</p> <p>4.4. Läpinäkyvä omavalvonta ja valvonta vahvistavat järjestämistä ja laadukasta toimintaa</p>	<p>Toimeenpantu henkilöstöohjelman kolme kehityskärkeä:</p> <p>5.1. Kehittyvät osaajat</p> <p>5.2. Yhteisöllinen toimintakulttuuri</p> <p>5.3. Reilu johtaminen</p>	<p>6.1. Hyvinvointialueen yhteisellä riskien- ja jatkuvuudenhallinnalla, turvallisuusviestinnällä sekä varautumisella on turvattu tehtävien hoitaminen ja asukkaiden turvallisuus kaikissa olosuhteissa</p> <p>6.2. Yhteensovitettu ja saumaton sote-pela yhteistyö</p> <p>6.3. Asukkaiden turvallisuuden tunne on vahvistunut ja hyvinvointialue sekä sen henkilöstö ovat ammattitaidoltaan luotettavia ja asukkaiden arvostamia kokonaisvaltaisia turvallisuusosaajia</p> <p>6.4. Yhteistyömalli kokonaisturvallisuuteen liittyvien ministeriöiden, yhteistyöalueen, kansallisten toimijoiden sekä kuntien kanssa on toimivaa ja molemminpuolinen luottamus vahvaa</p>

Hyvinvointialuestrategia

Palvelustrategia

Kuva 6. Palvelustrategian alatavoitteet linkitettyinä hyvinvointialuestrategian toiminnan painopisteisiin.

Hyvinvointialuestrategian strategisista päätavoitteista on johdettu kuusi toiminnan painopistettä, joiden saavuttamista palvelustrategian alatavoitteet edelleen vahvistavat:

- I. **Asiointi on sujuvaa ja asiakkaita ohjataan sekä tuetaan erinomaisesti.** Tavoitteen saavuttamiseksi on tärkeää vahvistaa kevyisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ohjautumista sekä huolehtia monipalveluasiakkaiden palvelukokonaisuuksien vaikuttavuudesta. Asiakkaan asian hoitaminen aloitetaan heti yhteydenoton jälkeen. Nämä toimet edistävät kestävästä kustannuskehityksestä ja parantavat asiakkaiden asiointia palveluissa. Yhteinen digitaalinen kanava edistää saumattomuutta palveluiden välillä. Palveluista tehdään entistä käyttäjälähtöisempiä kehittämällä asiointia yhdessä asukkaiden ja asiakkaiden kanssa. Tavoitteenamme on:
 - 1.1. Asiakkaiden omaehtoisin ratkaisuihin, kevyisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ohjautumista on vahvistettu
 - 1.2. Monipalveluasiakkaiden palvelukokonaisuudet on järjestetty vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti
 - 1.3. Yhtenäinen helposti saavutettava digitaalinen kanava kaikelle asiointille on laajasti asiakkaiden käytössä
 - 1.4. Palveluissa asiointia ja ohjautumista kehitetään yhdessä asiakkaiden ja asukkaiden kanssa
- II. **Integroidut kustannustehokkaat palvelut ovat hyvin saatavissa ja saavutettavissa.** Parannamme palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, kun toteutamme tuotannonohjausta

asiakslähtöisesti ja edistämme digipalveluiden mahdollisuuksia sekä osaamisen yhteentoimivuutta perus- ja erityistason välillä. Samalla parannamme kustannustehokkuutta ja edistämme kestävästä kehitystä parempien palveluprosessien ja tuottavuuden kautta. Rakennemuutostyön tarpeiden tunnistaminen kaikissa palveluissa on välttämätöntä, jotta kustannusten kasvua voidaan hillitä ja tunnistaa ne osa-alueet, joissa ennalta ehkäisevän ja varhaisen toiminnan palveluita tulee erityisesti vahvistaa. Tavoitteenamme on:

- 2.1. Integroidut sote- ja perhekeskusmallit ovat maakunnallisesti toiminnassa
- 2.2. Digipalvelut tulevat osaksi uudistuvaa palvelutuotantoa niin perus- kuin erityistasolla
- 2.3. Erityistason ja perustason osaaminen täydentävät toisiaan moniammatillisessa yhteistyössä
- 2.4. Ennaltaehkäiseviä, varhaisen toiminnan ja kotona asumista edistäviä palveluja on vahvistettu
- 2.5. Asiakslähtöisesti toteutettu tuotannonohjaus ja tavoitelähtöisesti johdettu resursointi
- 2.6. Palvelualueiden rakennetta on tarkasteltu laaja-alaisesti ja rakennemuutostyön tarpeet tunnistettu
- 2.7. Ympäristökuormaa vähentävä palvelutuotanto
- 2.8. Tiedonkulku ammattilaisten välillä on varmistettu

III. **Yhteistyötä ja asiakaskokemusta arvostetaan ja arvioidaan.** Parannamme palveluiden välistä koordinaatiota ja luomme asiakkaille paremmat palvelut, kun keräämme ja hyödynnämme asiakkaiden kokemuksia ja arvioimme systemaattisesti tuotantotapoja. Hyvinvointialue on laaja toimija, jonka vuoksi sen toiminnassa korostuu yhteistyön merkitys niin palveluiden järjestämisessä, yhdyspintatyössä kuin TKIO-toiminnassakin (tutkimus, kehittäminen, innovaatio ja osaaminen). Kaikkien yhteistyöhön osallistuvien toimijoiden kesken on oltava vahva luottamus toimintaan. Tavoitteenamme on:

- 3.1. Asiakaskokemustiedon kerääminen ja hyödyntäminen on systemaattista
- 3.2. Palvelut on järjestetty julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin parhaalla osaamisella perustuen tuotantotapojen systemaattiseen analysointiin
- 3.3. Yhdyspintatoiminnassa ja HYTE-kärjissä on onnistuttu
- 3.4. Yhteistyö alueen yhteisöjen, järjestöjen ja yritysten kanssa toimii erinomaisesti ja luottamus alueen toimijoiden kesken on vahvaa
- 3.5. TKIO-toiminnassa tehdään yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden kanssa ja implementoidaan toimintaan kansallisesti parhaita käytäntöjä

IV. **Hallintomalli ja johtaminen palvelevat tavoitteita.** Maakunnalliseen ajatteluun tähtäävä aluedemokraattinen malli vahvistaa päätöksentekoa ja luottamusta alueen yhteistyössä. Tietoon perustuva johtaminen, systemaattisesti johdetut tukipalvelut sekä läpinäkyvä omavalvonta parantavat palveluiden laatua ja seurantaa sekä kustannustehokkuutta. Tavoitteenamme on:

- 4.1. Muodostettu maakunnalliseen ajatteluun tähtäävä aluedemokraattinen hallintomalli
- 4.2. Vahva ja osaksi johtamisjärjestelmää sidottu tietojohtaminen huomioiden kansallisen tason kehityssuunnat
- 4.3. Systemaattisesti johdetut ja toiminnan tarpeita palvelevat toimitilat, tukipalvelut ja kehittämistoiminta
- 4.4. Läpinäkyvä omavalvonta ja valvonta vahvistavat järjestämistä ja laadukasta toimintaa

- V. **Alan paras julkinen työpaikka Suomessa tarjotaan Päijät-Hämeessä.** Aluehallituksen hyväksymän henkilöstöohjelman onnistuneella toimeenpanolla vastataan henkilöstön jaksamiseen ja saatavuuden haasteisiin. Henkilöstöön liittyvien haasteiden ratkominen on välttämätöntä, jotta palveluiden erinomainen laatu ja saatavuus asukkaille sekä asiakkaille voidaan varmistaa. Palvelustrategiassa on tunnistettu laajan ja kattavan henkilöstöohjelman kolme päätavoitetta, joiden toimeenpanolla onnistumme tavoitteessa:
- 5.1. Kehittyvät osaajat
 - 5.2. Yhteisöllinen toimintakulttuuri
 - 5.3. Reilu johtaminen
- VI. **Kokonaisturvallisuuden osaaminen on vahvaa ja siihen luotetaan.** Vahva ja luotettava kokonaisturvallisuus edellyttää koko hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnallisten toimintamallien yhteensovittamista sekä sote-pela yhteistyön korostamista asukkaiden turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi. Samalla yhteistyö niin alueellisesti kuin kansallisesti korostuu. Tavoitteenamme on:
- 6.1. Hyvinvointialueen yhteisellä riskien- ja jatkuvuudenhallinnalla, turvallisuusviestinnällä sekä varautumisella on turvattu tehtävien hoitaminen ja asukkaiden turvallisuus kaikissa olosuhteissa
 - 6.2. Yhteensovitettu ja saumaton sote-pela yhteistyö
 - 6.3. Asukkaiden turvallisuuden tunne on vahvistunut ja hyvinvointialue sekä sen henkilöstö ovat ammattitaidoltaan luotettavia ja asukkaiden arvostamia kokonaisvaltaisia turvallisuusosaajia
 - 6.4. Yhteistyömalli kokonaisturvallisuuteen liittyvien ministeriöiden, yhteistyöalueen, kansallisten toimijoiden sekä kuntien kanssa on toimivaa ja molemminpuolinen luottamus vahvaa

4.2. Periaatteet palvelujen saatavuudelle ja saavutettavuudelle sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Palvelustrategian tavoitteiden kannalta on tunnistettu ohjaavat periaatteet palveluiden saatavuudelle, saavutettavuudelle sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Periaatteet vahvistavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain kokonaisuuksien toteutumista. Periaatteet huomioidaan tavoitteiden osalta läpileikkaavasti niin, että ne ohjaavat palvelustrategian toimeenpanossa palveluiden saatavuuden, saavutettavuuden sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistä.

Saatavuus ja saavutettavuus

1. Kehitämme palveluverkkoa palvelutarpeen, väestökehityksen ja alueellisten erityispiirteiden mukaisesti yli kuntarajojen.
2. Kokoamme erityisosaamista edellyttäviä palveluita yhteen alueellisiin palvelukokonaisuuksiin henkilöstön ja osaamisen saatavuuden turvaamiseksi.
3. Resursoimme sote-keskusverkostoa alueellisten palvelutarpeiden mukaan lähtökohtaisesti niin, että jokaisessa kunnassa on sote-keskustoimintaa.

- Uudistamme palveluiden prosesseja ja palvelukanavavia sähköisillä ja liikkuvilla palveluilla sekä innovatiivisilla tuotantoratkaisuilla ja teknologiaa hyödyntäen.
- Huomioimme palvelujen, viestinnän ja vuorovaikutuksen esteettömyyden sekä palveluiden yhdenvertaisen saavutettavuuden kaikille asiakkaille eri palveluissa ja palvelukanavissa.
- Huomioimme asiakkaiden ja asukkaiden osallistumisen sekä vaikuttamismahdollisuudet palveluiden käyttäjälähtöisessä suunnittelussa ja toteutuksessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä turvallisuus

- Tuemme ja varmistamme omalta osaltamme ennaltaehkäisevän työn sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteiden toteutumista Päijät-Hämeessä
- Edistämme toimivia yhteistyörakenteita ja toimintamalleja alueen yhteisöjen kanssa HYTE:n, turvallisuuden sekä yhdyspintatyön toteuttamiseksi.

5. Palvelustrategian toteuttamisen arviointi ja seuranta

5.1. Palvelustrategian valmisteluprosessi

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen palvelustrategia valmisteltiin kaksivaiheisesti osana hyvinvointialueen strategiaa. Palvelustrategian alustava luonnosvalmistelu toteutettiin osittain rinnakkaisesti hyvinvointialuestrategian kanssa maaliskuusta 2021 kesäkuuhun 2022. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi hyvinvointialuestrategian 13.6.2022, jonka jälkeen palvelustrategian valmistelua syvennettiin tarkentamaan hyväksytyyn hyvinvointialuestrategian sisältöä ja tavoitteita. Alustavan valmistelun ohjaavina periaatteina oli toteuttaa avoin ja laaja-alaisesti osallistava valmisteluprosessi, hyödyntää olemassa olevasta kattavasta strategisesta suunnittelusta relevantti sisältö ja kiteyttää kokonaisuus perusteltuun luonnosstrategiadokumenttiin, joka on selkeä, alueen tilanteesta sekä kansallisista tavoitteista johdettu, johdonmukainen ja omaksuttavissa. Alustavan valmistelun tuloksena syntyi palvelustrategian pohjaluonnos, jonka valmistelu viimeisteltiin aluevaltuuston kanssa loppusyksystä 2022.

5.2. Palvelustrategian toteutumisen seuranta

Kun palvelustrategia on aluevaltuustossa hyväksytty, käynnistetään sen toimeenpano. Palvelustrategian toimeenpanoa konkretisoiva toimenpidesuunnitelma valmistellaan kevään 2023 aikana. Palvelustrategian toteutumisen seurannasta vastaavat aluevaltuusto, aluehallitus ja hyvinvointialueen johto. Palvelustrategiaa tarkistetaan ja sen toteutumista seurataan osana hyvinvointialuestrategian tarkistamista ja sen toteutumisen seuranta.

6. Liitteet

6.1. Lähdeluettelo

- Pelastuslaitos Päijät-Häme, 2020, Palvelutasopäätös 2021–2024
- Pelastuslaitos Päijät-Häme, 2020, Riskianalyysi 2020
- Pelastuslaitos Päijät-Häme, 2020, Strategia 2013–18
- Pelastuslaitos Päijät-Häme, 2020, Balanced scorecard 2013–18
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue, 2021, Strategiavalmistelun yhteydessä tuotettu ja kerätty materiaali
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2021, Datastrategia 2021–2023
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2021, Digistrategia 2021–2023
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2021, Henkilöstöstrategia 2021–2023
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2021, Monituottajuusstrategia 2021–2023
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2021, Viestintästrategia 2021–2023
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2020, Toimitilastrategia 2020–2030
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2019, Muutosohjelma
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2021, Muutosohjelman arviointiraportti
- Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä, 2017, Omistajastrategia
- Päijät-Hämeen liitto, 2021, Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021–2025
- Päijät-Hämeen liitto, 2021, Päijät-Hämeen ehkäisevän työn toimintasuunnitelma 2021–2025
- Taloustutkimus, 2021, Päijät-Hämeen asukaskyselyn tutkimusraportti
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, 2021, Sosiaali- ja terveystilastiedot Päijät-Hämeen hyvinvointialueella 2020
- Tilastokeskuksen tilastotiedot. <http://www.stat.fi>
- Kuntien avainluvut
- Väestöennuste 2021–2040
- VM: Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat, syksy 2022
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, 2021, Sosiaali- ja terveystilastiedot Päijät-Hämeen hyvinvointialueella 2020